

POSUDEK

oponentky na diplomovou práci

Jméno a příjmení: Markéta Pichová

Téma práce: Volnočasové aktivity žáků v domově mládeže

Autorka, Markéta Pichová, se zaměřuje na oblast volnočasových aktivit u žáků středních škol, kteří žijí v domově mládeže. Ve své diplomové práci sleduje jejich reálné preference a využití nabízejících se zájmových činností i jejich představy týkající se využití volného času a také jejich hodnocení denního harmonogramu DM. Téma volného času u žáků ubytovaných v domovech mládeže se v odborné literatuře v posledních desetiletích vyskytuje spíše ojediněle, zpracování zvolené problematiky je tedy zapotřebí považovat za cenné, zejména pro práci vychovatelů.

Diplomová práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část sestává ze šesti hlavních kapitol. V nich se autorka zabývá institucí domovů mládeže pro žáky základních, středních a vyšších odborných škol, jejich legislativním zakotvením, volným časem a jeho vztahem k režimu DM, věkovými specifiky dospívajících, kteří jsou ubytovaní v těchto zařízeních, a oblastí zájmů a motivace.

Text práce má vynikající jazykovou úroveň. Čerpá z dostatečného množství informačních zdrojů, které jsou náležitě odkazovány. Určitou nevýhodou je, že většina literárních titulů shrnuje poznatky o volnočasových aktivitách dospívající populace předchozích generací (viz datace informačních zdrojů, z nichž tyto monografie čerpají). Bylo by vhodné zařadit mezi ně i novější výzkumné studie (např. i zahraniční, které jsou dostupné v mezinárodních databázích), jež by sledovaly situaci volnočasových aktivit u mladých lidí, kteří vyrůstají v úzkém spojení s IC technologiemi. Z hlediska struktury teoretické části se jeví jako poněkud nejasné tematické odlišení kapitol zabývajících se specifiky dospívání a specifiky žáků ubytovaných v DM. Některé jejich podkapitoly by bylo možná vhodnější přestrukturovat či přesunout do druhé z hlavních kapitol.

Drobná připomínka se týká textu na s. 21, kde autorka uvádí jednotlivé koncepty volného času a naznačuje zde kontrast v pojetích podle Bláhy (1990) a Bendla (2015): „*Naopak funkci volného času vidí Bláha...*“ Chybí zde doplnění, v čem oba autoři pojímají volný čas opačným způsobem.

V empirické části autorka stanovila dva hlavní výzkumné cíle a několik dílčích otázek. Výzkum byl uskutečněný u žáků ubytovaných v Domově mládeže pro Střední školu služeb a řemesel, jež zajišťuje vzdělávání v několika učebních a v maturitních oborech. Pomocí dotazníku bylo osloveno 82 žáků a žákyň a v následném skupinovém rozhovoru 10 žáků a žákyň ve věku 15-21 let. Výsledky výzkumu jsou popsány adekvátně. V metodologické části však absentují některé dílčí informace. Bylo by vhodné doplnit popis souboru o informaci o volbě respondentů do výběrového souboru a jaké bylo kritérium pro užší výběr respondentů, s nimiž byl uskutečněný rozhovor. Chybí též informace, zda se vyskytlo např. odmítnutí účasti ze strany

oslovených žáků, dále základní údaje o průběhu rozhovoru (způsob zaznamenání a přepisu, délka a etická stránka zpracování takto získaných dat neanonymního charakteru).

Z hlediska koncepce hlavního výzkumného nástroje je na místě zmínit, že otázky 5, 6 a 7 se dotazují víceméně na totéž, potenciálně informativní jsou spíše jejich poslední varianty, jež nabízejí otevřenou možnost odpovědi. Vzhledem k tomu, že soubor je prezentovaný odlišným počtem žen a mužů, výsledky prezentované v grafech (počínaje grafem č. 3) by bylo vhodné uvádět v procentech. (Nálezy v absolutních číslech jsou pro čtenáře poněkud nepřehledné.) Jako velmi kvalitně zpracovanou však hodnotím část „Souhrn“, obsahující interpretace dat získaných pomocí dotazníku a zpětné hodnocení koncepce dotazníku. Interpretace informací zachycených rozhovorem naopak chybí a není zřejmá jejich přidaná informační hodnota. Metodologickým nedostatkem je, že autorka formulovala v úvodní empirické části hypotézy, které však statisticky neověřovala (problematický je tento postup v případě H2 a H3). Cenná je naopak úvaha nad tím, jak žákům pomoci lépe reflektovat, zpracovat a případně i snížit jejich nespokojenost s režimem v DM v diskusní části.

Otázkou k diskusi je, jakým způsobem mohlo dojít k případnému zkreslení dat získaných skupinovým rozhovorem?

Závěr: Předložená diplomová práce je zpracována na požadované úrovni. Vzhledem k výše uvedeným připomínkám, vztahujícím se zejména k empirické části, navrhuji její hodnocení v klasifikačním rozmezí **“velmi dobře-dobře”**, v závislosti na výsledku obhajoby.

Doc. Pavlína Janošová, Ph.D.

V Praze dne 25. 9. 2021